

Idees

L'espiral dins del túnel

Dani
Gómez

Periodista

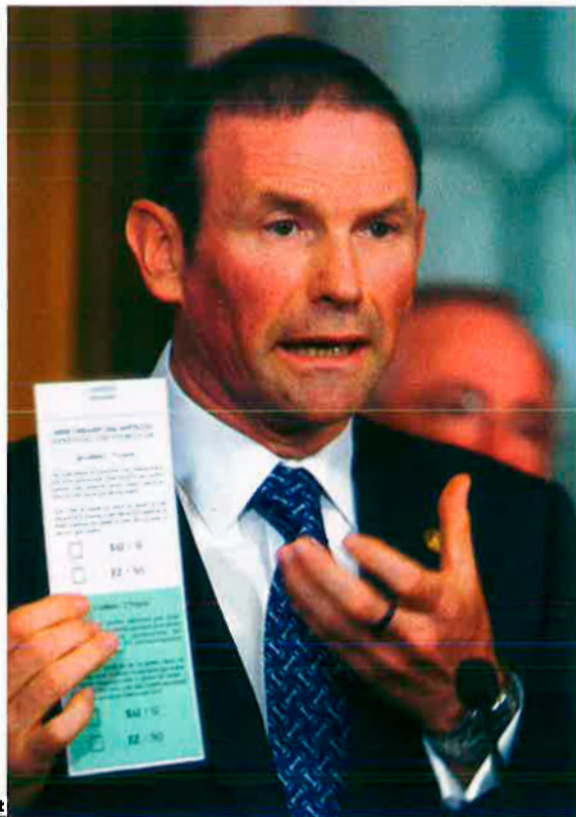
El País Basc sempre ens sorprèn. Pensem que la situació que s'hi viu ja ha tocat fons i, de sobte, algú es treu un conill del barret i ens torna a deixar bocabadats.

Des de fora pot semblar que Euskadi està instal·lada en una sínia que no para de giravoltar. Però no és del tot cert. Tard o d'hora la cosa basca, l'euskotema, com diu un amic, acaba reclamant la nostra atenció amb un fet nou o amb un tomb inesperat. L'esquerra abertzale, per exemple, s'ha quedat una altra vegada sense sigles polítiques. El Tribunal Suprem ha il·legalitzat Acció Nacionalista Basca i el Partit Comunista de les Terres Basques. Totes dues formacions van sorgir quan el procés de pau encara era viu i ningú no dubtava, tret del PP que era necessari que el moviment independentista fos present a les institucions. D'aquesta manera, des del govern socialista es compensava la il·legalització de Batasuna tot esperant de bastir un escenari polític més propici perquè el partit d'Arnaldo Otegi pogués reaparèixer sense problemes. Però les coses es van tòrcer. Les converses Batasuna-PSOE-PNB van acabar malament i la treva, com tothom sap, es va trencar. Va ser llavors quan el ministre de l'Interior, Alfredo Pérez Rubalcaba, va fer una promesa: passar la factura a l'esquerra abertzale per la ruptura de l'alto-el-foc.

I això ens porta al moment actual. La dissolució d'ANB i del Partit Comunista de les Terres Basques és el preu que ha hagut de pagar el moviment independentista per no haver sabut portar a bon terme la seva proposta de pau.

Sense oblidar que els seus principals dirigents són a la presó. Rubalcaba ha complert la seva paraula, i més de 200 bascos han fet augmentar la població reclusa de l'estat els darrers mesos. Ara mateix l'única estructura legal que conserva l'esquerra abertzale és el sindicat LAB. La resta treballa des de la clandestinitat.

El descarrilament del procés de negociacions va obligar el PNB a resituar-se i el president Ibarretxe es va treure de la màniga una consulta que sabia, des del començament, que mal no s'arribaria a fer. Zapatero hi va recórrer davant

"El president Ibarretxe es va treure de la màniga una consulta que sabia, des del començament, que mal no s'arribaria a fer"

"Quan les converses Batasuna-PSOE-PNB es van trencar, el ministre Rubalcaba va fer una promesa: passar la factura a l'esquerra abertzale"

del Constitucional, que hi ha dit l'última paraula i s'ha acabat. Fora consulta. Arribats a aquest punt, cal destacar la unanimitat de la part espanyola a l'hora de desactivar tant aquesta iniciativa d'Ibarretxe com les organitzacions de l'esquerra abertzale. Judges, polítics, periodistes i la societat espanyola en general actuen sense escletxes quan es tracta d'il·legalitzar partits bascos o de vetar propostes aprovades pel parlament de Vitoria. No deixa de ser una ironia que aquesta mena de pacte de Lizarra a l'espanyola culminat a Madrid contra tot el nacionalisme basc en general, el moderat i el radical, s'escalgui ara, quan es compleixen deu anys del pacte de Lizarra original, l'abertzale, que va generar moltes esperances a Euskadi però que no va arrelar.

A més, tota aquesta ofensiva política, policial i judicial de l'estat contra grups o iniciatives basques arriba pocs mesos abans de les eleccions autonòmiques que es faran el març de l'any vinent. La situació política pot fer un tomb si el PNB perd les eleccions o si, tot i guanyar-les, després no és capaç d'aplegar prou suports per governar amb tranquil·litat. Evitar que al PNB li surtin els comptes serà l'objectiu del líder dels socialistes bascos, Patxi López. Les enquestes apunten a una tendència a l'alça del PSE i a un PNB desgastat que perd vots. Hi ha dues qüestions que poden modificar de manera substancial els resultats d'aquests comicis tan renysits. D'una banda, cal veure si el PNB accepta que Ibarretxe opti a la reelecció —l'actual lehendakari vol presentar-s'hi— ja que un sector de la direcció del partit voldria jubilar-lo. L'altre factor té a veure amb l'esquerra abertzale. Es podrà presentar amb una llista blanca que passi els filtres de la Justícia espanyola?

L'absència dels independentistes a les urnes, qui beneficiaria? Zapatero i tots els partits bascos ja han agafat la calculadora. Aquesta serà la pròxima batalla. No es descarten sorpreses. Euskadi és un gran joc de miralls. L'espectacle és a punt de començar.